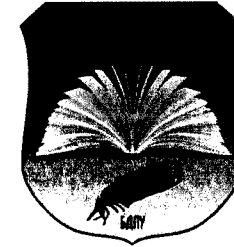

Міністерство освіти і науки України
Бердянський державний педагогічний університет
Краківська Академія імені Анджеля Фріча Моджевського
(Республіка Польща)
Інститут філології та соціальних комунікацій
Кафедра іноземних мов і методики викладання

*До 80-річного ювілею
Інституту філології та соціальних комунікацій*

**Людина в мовному просторі: історична
спадщина, проблеми, перспективи розвитку**

Матеріали
І Міжнародної науково-практичної конференції
(з нагоди Року англійської мови в Україні)

19 – 20 травня 2016 року

Бердянськ – 2016

Друкується за рішенням вченої ради Бердянського державного педагогічного університету. Протокол № 13 від 28 квітня 2016 р.

РЕДАКЦІЙНА КОЛЕГІЯ:

Зарва В. А. – д. філол. н., проф., заслужений працівник освіти України, ректор Бердянського державного педагогічного університету; **Богданов І. Т.** – д. пед. н., проф., заслужений діяч науки і техніки України, перший проректор Бердянського державного педагогічного університету; **Богдан В. В.** – к. філол. н., доц. кафедри іноземних мов і методики викладання Інституту філології та соціальних комунікацій Бердянського державного педагогічного університету; **Бочарова О. А.** – д. пед. н., проф., Краківської Академії імені Анджея Фріча Моджевського (Республіка Польща); **Глазкова І. Я.** – д. пед. н., проф., завідувач кафедри іноземних мов і методики викладання Інституту філології та соціальних комунікацій Бердянського державного педагогічного університету; **Леміш Н. Є.** – д. філол. н., доц., кафедри іноземних мов і методики викладання Інституту філології та соціальних комунікацій Бердянського державного педагогічного університету; **Чулкова Л. О.** – д. пед. н., проф., заслужений працівник освіти України, професор кафедри іноземних мов і методики викладання Інституту філології та соціальних комунікацій Бердянського державного педагогічного університету.

РЕЦЕНЗЕНТИ:

Самохіна В. О. – академік АНВО України, доктор філологічних наук, професор, завідувач кафедри англійської філології Харківського національного університету імені В. Н. Каразіна;

Князян М. О. – доктор педагогічних наук, професор кафедри французької філології Одеського національного університету імені І. І. Мечникова

Л93 Людина в мовному просторі : історична спадщина, проблеми, перспективи розвитку : матеріали I Міжнародної науково-практичної конференції (19 – 20 травня 2016 р.): збірник тез / упорядники : І. Я. Глазкова, В. В. Богдан. – Бердянськ : БДПУ, 2016. – 304 с.

До збірника увійшли матеріали I Міжнародної науково-практичної конференції "Людина в мовному просторі: історична спадщина, проблеми, перспективи розвитку". Матеріали збірника можуть бути корисними для дослідників, науковців, аспірантів, пошукувачів, викладачів і студентів.

УДК 81'272:[81-029:9+81:1] (06)

ББК 81

© БДПУ, 2016

© Автори статей, 2016

© Видавець Ткачук О.В., 2016

ЗМІСТ

Олена Азарова	ТЕСТУВАННЯ ЯК ОДНА ІЗ ФОРМ КОНТРОЛЮ ОСНОВНИХ ВИДІВ ДІЯЛЬНОСТІ НА УРОКАХ АНГЛІЙСЬКОЇ МОВИ	8
Тетяна Аксиненко	УПРОВАДЖЕННЯ АРТ-ПЕДАГОГІЧНИХ ТЕХНОЛОГІЙ У НАПІВЧАННЯ ІНШОМОВНОЇ КОМУНІКАЦІЇ	11
Надія Андрейчук	РОЛЬ МОВНИХ УНІВЕРСАЛІЙ У МОДЕЛЮВАННІ МОВНИ	13
Людмила Антоненко	ФОРМУВАННЯ ФУНКЦІОНАЛЬНОГО МОВЛЕННЯ У ЧІПІН ПІРОФІЛЬНИХ КЛАСІВ	16
Вікторія Бабенко	ОСОБЛИВОСТІ РЕПРЕЗЕНТАЦІЇ ОБРАЗУ ЖІНКИ У ІСПАНЬКОМУ ПІКАРЕСНОМУ РОМАНІ (НА МАТЕРІАЛІ ТВОРУ "ДОНЬКА СЕЛГІСТИНИ" АЛОНСО ХЕРОНІМО ДЕ САЛА БАРБАДИЛЬО (1612 р.))	20
Олена Балабан	ІСТОРІЯ ВИВЧЕННЯ СЕМАНТИЧНИХ УНІВЕРСАЛІЙ У РІЗНИХ ЛІНГВІСТИЧНИХ ПАРАДИГМАХ	23
Ольга Белік	КОНЦЕПТУАЛЬНІ ЗАСАДИ СЕМАНТИКИ ОЦІННИХ ФРАЗЕОЛОГІЧНИХ ОДИНИЦЬ В АНГЛІЙСЬКІЙ МОВІ	27
Дмитро Бицко	РОЗВИТОК ЖАНРУ ЧАРІВНОЇ КАЗКИ У СУЧАСНІЙ ЛІТЕРАТУРІ НА ОСНОВІ ТРИЛОГІЇ "ВОЛОДАР КІЛЕЦЬ" ДЖ. Р. Р. ТОЛКІНА ТА ГЕПТАЛОГІЇ "ГАРРІ ПОТТЕР" ДЖ. К. РОУЛІНГ	29
Наталія Бондар, Вікторія Котлярова	МІЖКУЛЬТУРНА КОМУНІКАЦІЯ ЯК ПРОБЛЕМА ХХІ СТОЛІТТЯ	31
Наталія Бондаренко	СИТУАЦІЯ УСПІХУ ЯК ПЕДАГОГІЧНА УМОВА ФОРМУВАННЯ МОТИВІВ ОПАНУВАННЯ ІНОЗЕМНОЮ МОВОЮ	34
Наталія Бондарь	ПУТЬ-ЛАБИРИНТ КАК АРХЕТИПИЧЕСКАЯ СОСТАВЛЯЮЩАЯ В РОМАНЕ У. СТАЙРОНА "ВЫБОР СОФИ"	36
Олена Boczogowa	PRZYGOTOWANIE NAUCZYCIELI DO EDUKACJI WŁASZAJACEJ – KONTEKST EUROPEJSKI	39
Valeri Bohdan	COMPLEX SYNTACTIC UNITS V. COMPOSITE SENTENCES: THE PROBLEM OF CORRESPONDENCE	41
Olga Bogdanova	FARBSEMANTIK IM A. DÖBLINS STADTROMAN "BERLIN ALEXANDERPLATZ"	46
Олена Візенкова	ВИКОРИСТАННЯ ІКТ НА УРОКАХ АНГЛІЙСЬКОЇ МОВИ ЯК ЗАСОБУ ТВОРЧОГО РОЗВИТКУ УЧНІВ	48
Людмила Вірченко	НАВЧАННЯ ПЕРЕКЛАДУ ТЕХНІЧНИХ ТЕКСТІВ НА ЗАНЯТТЯХ З АНГЛІЙСЬКОЇ МОВИ	50
Яна Волкова	СЕМАНТИЧНІ ОСОБЛИВОСТІ УКРАЇНСЬКОЇ ТА АНГЛІЙСЬКОЇ ЛІНГВІСТИЧНОЇ ТЕРМІНОЛОГІЇ	54
Анна Вуоик	ЯЗЫКОВАЯ ЭКОЛОГИЯ КАК ВАЖНЕЙШАЯ ПРОБЛЕМА СОЦИОЛИНГВИСТИКИ	56
Светлана Гарусова	ОБРАЗ ЗЛОДЕЯ В ТРАДИЦИОННОЙ ГОТИКЕ И ЕГО ТРАНСФОРМАЦИЯ В РОМАНЕ ДАФНЫ ДЮ МОРЬЕ "РЕБЕККА"	58
Наталія Геродніча	ОСОБЛИВОСТІ ОРНАМЕНТАЛЬНОГО СТИЛЮ ДАВНЬОЇ УКРАЇНСЬКОЇ ЛІТЕРАТУРИ КРИЗЬ ПРИЗМУ СУЧАСНОСТІ	61
Владимир Греб	ОСОБЛИВОСТІ ЗАСТОСУВАННЯ ЕЛЕМЕНТІВ ПІДХОДУ В ПРОЦЕСІ ВИВЧЕННЯ ЛЕКСИКОЛОГІЇ ФРАНЦУЗЬКОЇ МОВИ В СЕРЕДНІЙ ШКОЛІ	63
Светлана Гусейнова	ОЦЕНКА ВИТАЛЬНОСТИ ХАКАССКОГО ЯЗЫКА В СОЦИОЛИНГВИСТИЧЕСКИХ КЛАССИФИКАЦИЯХ	65

Alexia Giannakopoulou ON BILINGUAL EDUCATION: THE GREEK-GERMAN DUAL LANGUAGE MODEL AT THE STATE EUROPEAN SCHOOL IN BERLIN	68	Oksana Kaliberda TRANSITION FROM BILINGUAL TO MONOLINGUAL DICTIONARIES IN ENGLISH LEXICOGRAPHY	138
Iryna Glazkova TEACHER TRAINING AND DEVELOPMENT IN THE USA: MODELS AND CHALLENGES	71	Olena Kondratieva INTERCULTURAL COMMUNICATION IN THE CONTEXT OF MULTICULTURAL EDUCATION	140
Oksana Halabuzar SYNERGETIC PARADIGM WITHIN THE PROCESS OF LINGUIST'S PROFESSIONAL TRAINING	75	Лариса Лебедева ГЕРОЙ-ПІДЛІТОК 1980-Х: СУЧАСНА ІНТЕРПРЕТАЦІЯ У КОНТЕКСТІ МЕНЗАТЮК "ЯК Я РУЙНУВАЛА ІМПЕРІЮ"	142
Nelly Hurtado TARDES LUDICAS EN INGLES	77	Катерина Леміш ПРОТОТИПИ КАУЗАЛЬНОГО КОМПЛЕКСУ У СПОРУДЖЕННИХ МОВАХ: ЗІСТАВНИЙ АСПЕКТ	143
Катерина Дацер ТИПИ ПЕРЕКЛАДУ ТА КРИТЕРІЇ ЙОГО ТОЧНОСТІ	79	Катерина Лиса, Надія Хмелюк НОМІНАТИВНІ ЕНАНТІОСЕМІЧНІ ФОРМИ І КЛАСИФІКАЦІЯ ЗА ЧАСТИНАМИ МОВИ (НА ПРИКЛАДІ ІНШОМОВНОЇ МОВИ)	146
Анжеліка Денисова СЕМАНТИЧНІ ОСОБЛИВОСТІ ФРАНЦУЗЬКИХ ФРАЗЕОЛОГІЗМІВ НА ПОЗНАЧЕННЯ ВІДЧУТТЯ ГОЛОДУ	83	Лейла Латіфа THE QUESTION OF ENVIRONMENTAL EDUCATION IN EUROPEAN CURRICULA AND THE CHALLENGE OF ENHANCING GREEN CULTURE	148
Олена Дмитренко МОВНІ ТАБОРИ ЯК УМОВА БЕЗБАР'ЄРНОГО ІНШОМОВНОГО СПІЛКУВАННЯ	84	Алла Мамедова, Елена Павлюк СРАВНИТЕЛЬНАЯ ХАРАКТЕРИСТИКА КОММУНИКАТИВНОГО РАЦИОНА И БРОТ ВО ФРАНЦУЗСКОЙ И НЕМЕЦКОЙ ЯЗЫКОВЫХ КАРТИНАХ МИРА	151
Валерія Дубяга ВИКОРИСТАННЯ ЗАСОБІВ ТЕХНОЛОГІЇ SMART У ПРОЦЕСІ НАВЧАННЯ АНГЛІЙСЬКОЇ МОВИ В ПОЧАТКОВІЙ ШКОЛІ	88	Галина Матюха, Віра Топалова ОЦІНЮВАННЯ НАВЧАЛЬНИХ ДОСЯГНУВАНЬ УЧНІВ З ДОМАШНЬОГО ЧИТАННЯ ТЕКСТІВ АНГЛІЙСЬКОЮ МОВОЮ	153
Oksana Dubrova SEXUS, OR THE PROBLEMS OF SEX IN WALT WHITMAN'S LYRICS	91	Тетяна Міщенко РОЗВИТОК ІНШОМОВНОЇ КОМУНІКАТИВНОЇ КОМПЕТЕНЦІЇ СТУДЕНТІВ-МЕДИКІВ У ПРОФЕСІЙНІЙ СФЕРІ СПІЛКУВАННЯ	156
Олександра Сфименко ФОРМУВАННЯ ІНШОМОВНОЇ КОМУНІКАТИВНОЇ КОМПЕТЕНТНОСТІ НА УРОКАХ АНГЛІЙСЬКОЇ МОВИ У ПОЧАТКОВІЙ ШКОЛІ	94	Анатолій Муравський, Яна Кравченко СОВРЕМЕННАЯ НЕМЕЦКАЯ ПОЭЗИЯ ХАЙКУ: ЖАНРОВЫЕ ТРАНСФОРМАЦИИ В КОНТЕКСТЕ ПОСТМОДЕРНИЗМА	159
Марина Ефимова "ВЗЛЁТЫ И ПАДЕНИЯ" ГЛАВНОГО ГЕРОЯ В РОМАНЕ Ф. С. ФИЦДЖЕРАЛЬДА "ВЕЛИКИЙ ГЭТСБИ"	96	Анна Марія LANGUAGE TEACHING THROUGH MASS MEDIA	163
Mohammed El Amine A TEACHER'S GUIDE TO DIFFERENTIATING INSTRUCTION	98	Анна Марія VERBALIZATION OF ENGLISH VIEW CONCERNING RUSSIA ON THE MEMOIRS OF PARTICIPANTS OF THE CRIMEAN WAR (1854-1856)	165
Юлія Забеліна ВИКОРИСТАННЯ ПРОЕКТНОЇ МЕТОДИКИ НАВЧАННЯ НА УРОКАХ АНГЛІЙСЬКОЇ МОВИ	101	Анна Mustakas DISCOURSE ANALYSIS IN RELATION TO GENDER, IDEOLOGY AND POLITICS	167
Марина Завгородня ВИКОРИСТАННЯ ІГОР НА ЗАНЯТТЯХ АНГЛІЙСЬКОЇ МОВИ ЯК ШЛЯХ ПІДВИЩЕННЯ ПІЗНАВАЛЬНОЇ КОМПЕТЕНЦІЇ СТУДЕНТІВ	106	Анна Мараї СТАНОВЛЕННЯ РЕЦЕПТИВНОГО ПІДХОДУ	171
Olha Zabelina FORMING OF THE SPEECH COMPETENCE IN TEACHING LISTENING SKILLS	108	Анна Назаренко СУЧАСНИЙ ПІКАРО В АНГЛІЙСЬКОМУ ПЕРЕДМІСТІ	174
Вікторія Іванісова РОЗВИТОК КОМУНІКАТИВНИХ НАВИЧОК УЧНІВ НА УРОКАХ ІНОЗЕМНОЇ МОВИ В АСПЕКТІ АКСЕОЛОГІЧНОГО ПІДХОДУ	111	Олександра Ніколова СПЕЦИФІКА ПСЕВДОМОРФНИХ ІНФЕРНАЛІВ ФАНТАСТИЧНОГО ДИСКУРСУ УКРАЇНСЬКОЇ ТА РОСІЙСЬКОЇ ЛІТЕРАТУРИ ПЕРШОЇ ПОЛОВИНИ ХІХ СТ. В КОНТЕКСТІ ЄВРОПЕЙСЬКОЇ ТРАДИЦІЇ	176
Олена Клименко ПАРАМЕТРИ СТВОРЕННЯ МОДЕЛІ ЗІСТАВНОГО ЛІНГВОСЕМІОТИЧНОГО АНАЛІЗУ УКРАЇНСЬКОЇ ТА АМЕРИКАНСЬКОЇ СОЦІАЛЬНОЇ РЕКЛАМИ	114	Анна Новосельцева ДО ПРОБЛЕМИ ВИЗНАЧЕННЯ ТЕРМІНОПОНЯТТЯ ІНГВАЛЬНИЙ ГЕШТАЛЬТ	180
Діана Князян ОСОБЛИВОСТІ СТИЛІСТИЧНОЇ ЗАБАРВЛЕНОСТІ ТВОРУ РЕМОНА КЕНО "ВПРАВИ ЗІ СТИЛЮ" (ФОНЕТИКО-ГРАФІЧНИЙ РІВЕНЬ)	117	Андрей Nahmias JUDICIOUS L1 PRACTICES IN THE EFL CLASSROOM: CONSTRAINTS AND ADVANTAGES	182
Тетяна Коноваленко, Ольга Гончарова МЕТОДИКА НАВЧАННЯ ЛЕКСИЧНОГО МАТЕРІАЛУ АНГЛІЙСЬКОЇ МОВИ	120	Анна Olsnikova ON THE ISSUE OF THE DEVELOPMENT OF CRITICAL THINKING IN STUDENTS	184
Олександр Коробов ЛІНГВОДИДАКТИЧНІ ЗАСАДИ ФОРМУВАННЯ КРИТИЧНОГО МИСЛЕННЯ УЧНІВ НА УРОКАХ АНГЛІЙСЬКОЇ МОВИ	123	Анна Панько ПАРАДИГМА РЕАЛЬНЕ – ФАНТАСТИЧНЕ У ПОЕТИЦІ ІНТЕРПРЕТАЦІЯ ЧИТАЧА-ДИТИНИ: РОАЛЬД ДАЛ "ЧАРЛІ ТА ВЕЛИКИЙ ПІРАТ" (НА ПРИКЛАДІ ПОВІСТІ "ЧАРЛІ ТА ВЕЛИКИЙ ПІРАТ")	187
Ольга Коробова ОСОБЛИВОСТІ НАВЧАННЯ ІНОЗЕМНОЇ МОВИ НА ЗАСАДАХ СИСТЕМНО-ДІЯЛЬНІСНОГО ПІДХІДУ	126	Анна Павлова ТРАНСФОРМАЦІЯ ОБРАЗУ ЖІНКИ У МЕГАТЕКСТІ "ПІРАТ" АНТОНІО ПУТЮННИКА	190
Вікторія Котлярова, Алла Ліннік ЗІСТАВНЕ ВИВЧЕННЯ МОВНИХ КАРТИН СВІТУ	130	Анна Павлова ИНТЕРАКТИВНЫЕ МЕТОДЫ ОБУЧЕНИЯ АНГЛИЙСКОМУ ЯЗЫКУ В ВЫСШЕЙ ШКОЛЕ КАК ПЕДАГОГИЧЕСКАЯ ИННОВАЦИЯ	193
Яна Кравченко ПРИГНІЧЕНІСТЬ ЯК ОЗНАКА ЖІНОЧОГО БУТТЯ В РОМАНАХ О. ДЕ БАЛЬЗАКА	132		
Олена Кузіна НАВЧАЛЬНИЙ ТЕКСТ ЯК ЗАСІБ ФОРМУВАННЯ НАВИЧОК ОВОЛОДІННЯ УМІННЯМИ МОНОЛОГІЧНОГО ВИСЛОВЛЮВАННЯ	135		

4. Леміш Н. Є. Вертеральні типи каузальності у споріднених мовах [монографія] / Наталія Євгенівна Леміш. – Житомир : Вид-во ЖДУ ім. І. Франка, 2015. – 508 с.
5. Фурс Л. А. Синтаксически репрезентируемые концепты : дис. д-ра филол. наук : 10.02.04, 10.02.19 / Фурс Людмила Алексеевна. – Тамбов, 2004. – 370 с.
6. Fillmore Ch. J. The case for case reopened / Charles J. Fillmore // *Grammatical relations*. – N.Y. etc. : Acad. Press, 1977. – P. 59–81.
7. Lakoff G. *Metaphors We Live By* / George Lakoff, M. Johnson. – Chicago : University of Chicago Press, 1980 / 1981. – 242 p.
8. Palmer F. R. *Semantics. A New Outline* / F. R. Palmer. – Cambridge : Cambridge University Press, 1977. – 164 p.
9. Palmer F. R. *Grammatical Roles and Relations* / F. R. Palmer. – Cambridge : Cambridge University Press, 1994. – 259 p.

Наталія Лиса,
кандидат філологічних наук, доцент,
Тернопільський національний економічний університет
Надія Хмелюк,
аспірант,
Тернопільський національний економічний університет

НОМИНАТИВНІ ЕНАНТІОСЕМІЧНІ ОДИНИЦІ: КЛАСИФІКАЦІЯ ЗА ЧАСТИНАМИ МОВИ (НА ПРИКЛАДІ НІМЕЦЬКОЇ МОВИ)

Мова є джерелом процесу реалізації мислення, відображенням сприйняття світу людиною. Ще з давніх часів мислителі, філософи, вчені у різних галузях науки досліджували лінгвістичні явища синонімії, омонімії, антонімії, притаманні тій чи іншій мові. Енантіосемія не є винятком.

Явище енантіосемії належить до складних і недостатньо досліджених проблем мовознавства.

Метою нашого дослідження є класифікація номінативних енантіосемічних одиниць німецької мови за частинами мови.

Під поняттям енантіосемії (від гр. *enantios* – протилежний і *sema* – знак) ми розуміємо поляризацію значень всередині слова, тобто здатність слів поєднувати у своїй семантичній структурі протилежні значення. Наприклад, слово абзац у молодіжному сленгу має два значення: "схвалювати" та "засуджувати". Те ж саме прослідковуємо у слові *terrible* < франц. жахливий, страшний, розм. надзвичайний, чарівний; *kupiec* < польськ. торговець, продавець, покупець.

Явище енантіосемії вчені досліджували у різних мовах: Л. Р. Махмутова – у російській [3], В. С. Червоножка – у болгарській [5], Г. М. Острікова та Г. В. Яцковська – у німецькій [4; 6]. М. Ю. Бродський вивчав міжмовну енантіосемію на основі французької та англійської мов [1]. В. Л. Іващенко, застосувавши лінгвокогнітивний підхід, систематизувала термінологію різновидів енантіосемії [2].

Лексична енантіосемія характеризується наявністю контрастних семантичних варіантів у семантичній структурі одного слова. У залежності від типу сем, що протиставляються, виділяється номінативна, де на перший план висуваються логіко-семантичні характеристики, та емоційно-оціночна, де головну роль відіграють експресивно-оціночні відтінки (мейоративні або

пейоративні), що виникають у результаті функціонування слів у мовленні. Номінативна енантіосемія кількісно обмежена та ідентифікується у контексті з мінімальним обсягом, на відміну від емоційно-оціночної, потенційно безмежної, що потребує більш широкого контекстуального оформлення.

За критерієм "частина мови" номінативна енантіосемія поділяється на:

- **іменниковоу**, наприклад, *Arrivierte* (вискочень, успішна людина), *Abdeckung* (розкривання, зняття покриття, покриття, захист), *Abnahme* (відняття; прийняття), *Abrede* (домовленість, угода; заперечення, оспорування), *Abwasch* (брудний посуд; миття посуду), *Abwicklung* (хід, розвиток; закінчення, ліквідація), *Aufarbeitung* (відновлення; розбирання), *Ausbaum* (побудова, добудова; зняття, демонтаж), *Beantragung* (пропозиція; вимога), *Beschallung* (оглушення; озвучення), *Bestellung* (замовлення; доставка), *Beule* (випуклість; вм'ятина) тощо.

Потенційно широкими можливостями володіють іменники, що позначають назви тварин, які використовуються для характеристики осіб: *Fuchs* (новачок; розм. хитрун), *Kröte* (крихітка (розм. переважно про маленьку дівчинку); злюка). Проте ці іменники належать до емоційно-оціночної енантіосемії.

- **прикметниковоу**. Наприклад, *einstig* (колишній, минулий, давній; майбутній, той, що передбачається), *erbärmlich* (мізерний; гігантський), *elend* (жалюгідний, поганий, убогий; великий), *fristlos* (безстроковий; негайний), *graulich* (жахливий, страшний, лякаючий; боязливий, лякливий), *laulich* (теплуватий; прохолодний);

- **дієслівну**. Дієслова з полярною семантикою кількісно переважають решту лексем та представляють різні види енантіосемії: *bringen* (приносити, привозити; відносити, відвозити), *ausleihen* (брати напрокат; давати напрокат); *ausgießen* (випити; наливати), *ausbiegen* (гнути, вигинати; розпрямляти, випрямляти). При цьому протиставлення відбувається як на рівні ядерних (*auffliegen* (злітати в повітря; провалюватися), *aufheben* (зберігати, оберігати; скасовувати, знищувати), *aufheizen* (нагрівати; нагріватися), *aufklöpfen* (розстібати; пристібати)), так і периферійних сем (*auffassen* (залишати відкритим (двері); закрити (фірму)), *ausbalgen* (здирати шкіру (з тварини); набивати опудало), *aushängen* (вивішувати (напоказ); знімати з петель (двері, вікна));

- **прислівниковоу**. Прикладом прислівникової енантіосемії можуть слугувати наступні лексеми: *borgweise* (вborg (давати); вborg (брати)), *deinetwegen* (заради тебе; через тебе). Прислівникова енантіосемія може бути також похідною, отже, схожою з прикметниковим типом, наприклад: *einst* (колись (в минулому); коли-небудь (в майбутньому));

- **прийменниковоу**, що складає найменшу групу. Наприклад, *in* (в, на (місцезнаходження); в, на (напрямок), *gegen* (в напрямку до; проти);

- **дієприкметниковоу**. Серед проаналізованої нами лексики виявлено лише одну дієприкметникову енантіолексему: *weitverloren* (який забув про все на світі, захоплений (якимось заняттям); забутий, глухий, відлюдний, затишний).

Здійснивши кількісний аналіз частини мови енантіосемії серед досліджуваних нами енантіосемічних лексем німецької мови, ми виявили, що дієслівна група налічує 132 одиниці, що становить 65,7% усієї вибірки; іменникова – 44 (21,8%) енантіолексеми, прикметникова – 14 (7%), прислівникова – 8 (4%), прийменникова – 2 (0,1%), дієприкметникова – 1 (0,5%). Отже, найпродуктивнішою й найпоширенішою є дієслівна енантіосемія. Непродуктивною і менш вживаною є прийменникова та дієприкметникова енантіосемія.

Суттєве переважання дієслівної енантісемії може бути пояснено тим, що дієслівні енантіолексеми переважно є похідними, тобто протилежність у них виникає у результаті різних словотвірних процесів, перш за все, префіксації. Найпродуктивнішими у німецькій мові є префікси *ab-*, *aus-*, *auf-*, *ver-*, що, в основному, служать для творення дієслів.

Перспективними є дослідження енантісемії серед інших лексико-семантичних категорій; особливостей взаємозв'язку номінативних / конотативних компонентів значення (сем), а також їхньої ролі при семантичній деривації; здійснення класифікації номінативної енантісемії за диференційно-семантичними ознаками.

Література

1. Бродский М. Ю. Лексическая энантиосемия в сопоставительном аспекте (на материале современного английского и французского языков: дис канд. филол. наук : 10.02.04 / Михаил Юрьевич Бродский. – Екатеринбург, 1998. – 182 с.
2. Іващенко В. Л. Термінологічна репрезентація типологічних різновидів енантісемії в когнітопросторі лінгвістики / В. Л. Іващенко. // Вісник нац. ун-ту "Львівська політехніка". Сер. Проблеми української термінології. – 2010. – № 675. – С. 98 – 105.
3. Махмутова Л. Р. Основные типы энантиосемии в современном русском языке: автореф. дис. на соискание науч. степ. канд. филол. наук спец. 10.02.01 "Русский язык" / Люция Рафаиловна Махмутова. – Казань, 2009. – 24 с. [Електронний ресурс]. Режим доступу : www.ksu.ru/univ/sank/dv/ilebase/779.doc
4. Острикова Г. Н. Лексико-семантический аспект категории энантиосемии в немецком языке: монография / Г. Н. Острикова. // Germany: LAPLAMBERT Academic Publishing GmbH & Co. KG. Saarbrücken, 2011. – 260 с.
5. Червоножка В. С. Енантіосемія в сучасній болгарській мові : автореф. дис. на здобуття наук. ступ. канд. філол. наук : 10.02.03 "Слов'янські мови" / Валентина Семенівна Червоножка. – К., 2002. – 20 с. [Електронний ресурс]. Режим доступу : <http://disser.com.ua/contents/3588.html>
6. Яцковская Г. В. Энантиосемия в современном немецком языке: автореф. дис. на соискание научной степени канд. филол. наук. спец. 10.02.04 "Германские языки" / Галина Васильевна Яцковская. – М., 1977. – 24 с.

Hassan Laaloui
Researcher, Ibn Zohr University
Agadir, Morocco

THE QUESTION OF ENVIRONMENTAL EDUCATION IN MOROCCAN CURRICULA AND THE CHALLENGE OF ENHANCING GREEN CULTURE

In this age of rapid industrialization and massive urbanism, the question of environment and ecology has become a real challenge for all nations including the developing ones. The deteriorating state of the planet has imposed itself as an alarming issue that receives much attention and raises heated and polemic debate in all quarters of the earth. Education is of a cardinal importance in shaping people's minds and conduct; it has also been powerfully used in enhancing civic behavior such as the promotion of environmental awareness. The quality of life on this planet is jointly connected to the individuals' treatment of nature and rapport with the

environment; the better humans are knowledgeable about the workings of the environmental system, the better they will live. In Morocco, much effort has been put in sensitizing citizens about the momentousness of a national engagement in various programs of natural resources preservation and environment protection but the desired objectives have not been achieved yet. The issue seems to transcend the scope of a unique and single authority in the state; diverse sectors are to be called upon to cooperate strategically so as to establish a healthy relationship between human beings and the environment. In this regard, the educational system is liable to play a basic role that no other constituted organism is capable of doing. "The ultimate aim of education is shaping human behavior. Societies throughout the world establish educational systems to develop citizens who will behave in desirable ways".

It is in this context that this paper intends to scrutinize the current state of affairs related to the promotion of environmental literacy and green culture among Moroccan students via school curriculum. Undoubtedly, most national curricula attempt to include the element of environmental education and integrate it in the different subject areas to students of all ages, but still the outcomes do not live up to the wished expectations. It is clear that the inclusion of environmental education in the national curricula has gradually evolved into what we have today in our schools; much progress has been made throughout the last decades but the wave of environmental problems is getting ceaselessly bigger and out of control. A constant revision of the ways and methods with which we approach this issue in our schools is, thus, much required; educators and curriculum developers are called to create more appealing learning situations that will result in a visible and favorable change in the learners' behavior and attitudes towards the environment. It is my contention that both the environmental content and the way it is infused in the textbooks prove to be inadequate and has partly failed to keep up with the rising requirements of today's learners.

The rationale behind my choice to study this very topic emanates from my personal interest in the issues related to education and to the final product of the Moroccan school in particular. I opine that teaching / learning English in high schools should not remain restricted in the common place linguistic and communicational objectives but has to go further to connect to other disciplines to take advantage of the chances they offer and, more importantly, to ensure a favorable influence on the learners' behavior and social conduct. "At the heart of environmental education is developing an environmentally literate citizenry, and environmental literacy requires knowledge and skills that both build upon and go beyond the environmental sciences" [1]. That is, learning English can be rendered more lively, fruitful and functional if it is nicely wrapped in interesting and meaningful content. It seems nonsensical when we encounter graduate students who are not adequately equipped with the values, skills and experience to act positively in resolving environmental issues and problems which they encounter in their daily life. This said, one would question the utility of all curriculum that is incapable of enhancing certain basic competencies. Furthermore, the choice of this topic is basically driven by my estimation that the field of environmental education in Morocco has not received the attention it deserves namely in its relation with learning / teaching English. My preliminary search for publications in this topic led me to the conviction that nothing valuable has been written in English about this fascinating topic. Building on both the personal and academic motives, I conceive of this study a humble endeavor to participate in enhancing environmental literacy in Morocco.

The objectives of this study are manifold in the sense that it hits on different fronts as it is the case with all academic research. The main attention, however, will